

Medná komora v nízkých nástavcích

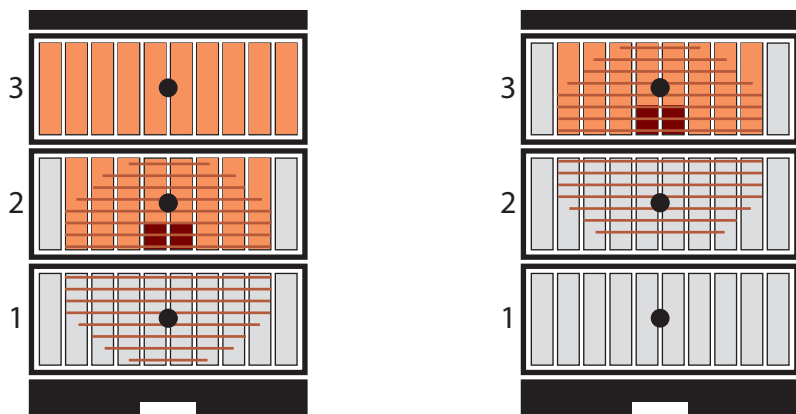
připravil Leoš Dvorský

Výchozí stav nového včelstva vytvořeného formou smetence nebo oddělku v květnu, červnu

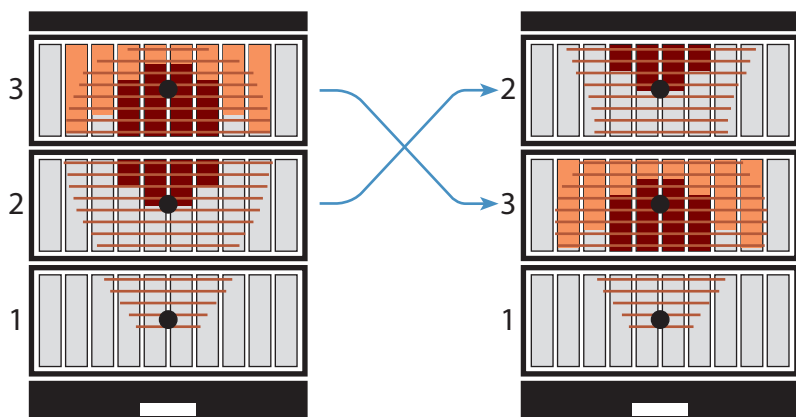
www.sanceprovcely.cz

Ošetřování na jaře:

zazimování

vyzimování

výchozí stav 25. března

po úpravě 25. března

Přibližně v polovině března se bude nacházet plod ve dvou horních nástavcích. Provedeme **první záměnu horních nástavků**. Toto přeskupení se provádí při tzv. intenzivním ošetřování. U extenzivního se záměna neprovádí a šetří se tím jedna operace.

Někteří, především starší včelaři, chápou intenzivní ošetřování něco jako „efektivní“. To ovšem není pravda a tzv. extenzivní ošetřování chápeme spíše jako variantu, kde nechávám včelstvu možnost ukázat bez vnější stimulace, co v něm je. To má smysl hlavně ze selekčních důvodů.

Čeho docílíme? Dojde k **přeskupení plodu** a včely se budou snažit **scelit plodové hnízdo**. Matka zaklade znovu střední části obou nástavků. Tím může dojít k rychlému **nárůstu plodu** o 50–70%.

Je důležité, aby včelstvo mělo dostatek vlastních zásob a obsedalo alespoň 1½–2 nízké nástavky. Pak záměna proběhne bez nebezpečí nachlazení plodu a omezení plodování.

Při záměně můžeme včelstvu dát již první stavební rámečky na okraj plodového tělesa (zpravidla 1–2).

Při klasickém ošetřování včelstev se někdy používá **podněcování** např. řídkým roztokem medu 1:1 apod. Docílíme tím také **zvýšení plodování** včelstva. Efekt má v době, kdy je v přírodě již pylová pastva (jívy).

Výše uvedenou záměnou nástavků se včelstvo také vlastně podněcuje samo.

Vodu na jaře, ano, či nikoliv? **Podávaná voda** má zjara na vývoj včelstva **příznivý vliv** a šetří se tím i energie včelstva. Její podávání může být efektivní především **v izolovaných úlech**, které jsou na jaře více suché.

U tzv. **neizolovaných úlů** (avšak s izolovanou střechou) se sráží voda (tzv. metabolické voda) v oblasti rosného bodu. Tím **mají včely vodu k dispozici** i bez výletů ven. Důležité ale je, aby v tomto období byl v takovýchto úlech neprodyšný strop, např. folie.

Na jaře je záměna nástavků u včelstev zimujících ve 2 nebo 3 NN nutná. U včelstev silnějších, zimujících např. ve 4NN a obsedajících cca 2½ nástavku to není nutné. Pokud zimují v 5NN a obsedají 3 a více NN je tato výměna ztrátou času.

Přibližně 80% medů v ČR pochází z jarní květové snůšky. Musíme podle svých podmínek zvážit, zda záměny využijeme, či nikoliv. U pozdních snůšek to zpravidla není třeba.

legenda:

strana

1

Medná komora v nízkých nástavcích

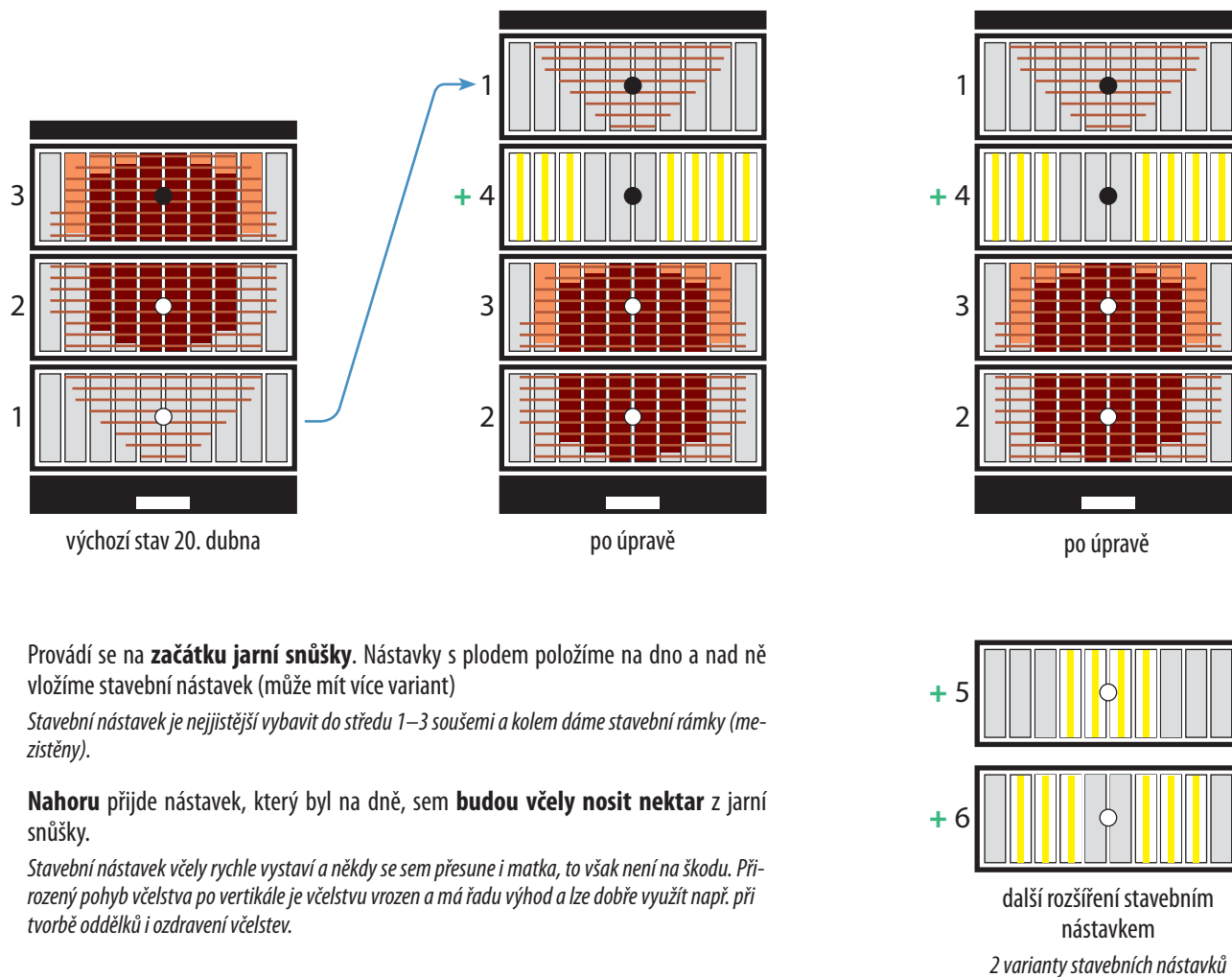
připravil Leoš Dvorský

Výchozí stav nového včelstva vytvořeného formou smetence nebo oddělků v květnu, červnu

www.sanceprovcely.cz

1. rozšiřování

Provádí se na **začátku jarní snůšky**. Nástavky s plodem položíme na dno a nad ně vložíme stavební nástavek (může mít více variant)

Stavební nástavek je nejjistější vybavit do středu 1–3 soušemi a kolem dáme stavební rámečky (mezistěny).

Nahoru přijde nástavek, který byl na dně, sem **budou včely nosit nektar** z jarní snůšky.

Stavební nástavek včely rychle vystaví a někdy se sem přesune i matka, to však není na škodu. Přirozený pohyb včelstva po vertikále je včelstvu vrozen a má řadu výhod a lze dobře využít např. při tvorbě oddělků i ozdravení včelstev.

Již při prvním rozšiřování můžeme dát na dno, tedy pod plodové nástavky, další stavení nástavek (+6), jak je uvedeno při druhém rozšiřování (str. 3).

Ani při tomto rozšíření nedochází k narušení tepelného režimu včelstva.

legenda:

- stavební rámeček, mezistěna
- souš
- zásoby
- plod
- otevřené očko
- zavřené očko
- včely

Medná komora v nízkých nástavcích

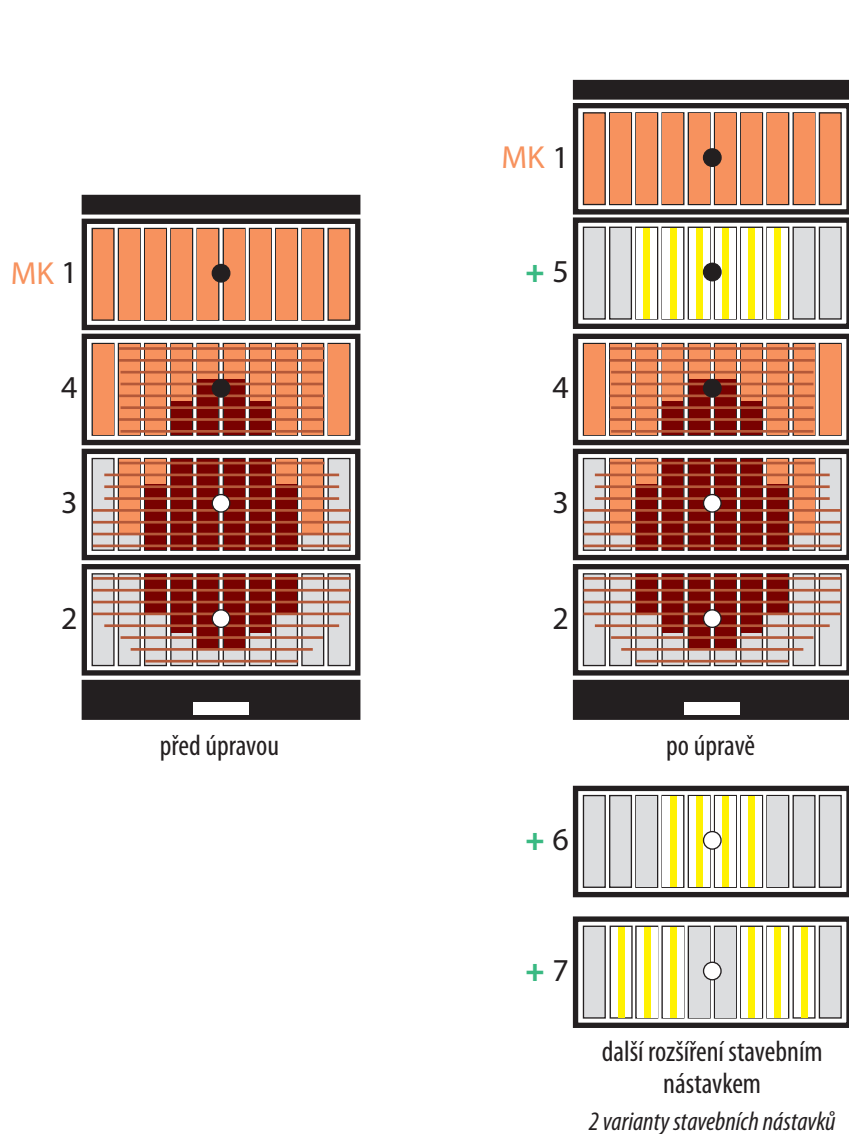
připravil Leoš Dvorský

Výchozí stav nového včelstva vytvořeného formou smetence nebo oddělků v květnu, červnu

www.sanceprovcely.cz

2. rozšiřování

Provádí se cca dalších **14 dní po prvním**. Můžeme postupovat obdobně jako při prvním, tedy dát **stavební nástavek** znovu **nad plodové těleso (+5)**.

Je jen na nás, zda vložíme nástavek jeden nebo dva, nebo zda toto rozšíření provedeme zcela nebo částečně již při prvním rozšiřování nebo při prvním květnovém vytáčení (např. z ovocných stromů).

Nejhořejší **nástavek s plodem** a medem (4) se hodí **pro tvorbu oddělků** v měsíci **květnu**.

Oddělky tvoření v průběhu května neprelécujeme proti kleštiku a využijeme je k testování našeho genetického materiálu, protože se na jeho plodu nachází minimum kleštiků. Oddělky musí mít dostatečný přísun potraviny z venku nebo jim je musíme dodat.

Nástavek prostřední (3), kde je plodu nejvíce ale méně zásob, se společně s nejspodnějším nástavkem (není vždy nutné) velmi dobře hodí k tzv. **ozdravným oddělkům**, kdy včelstvu odebereme s plodem i větší část kleštika v době, kdy přechází více na plod (konec května—začátek letní rovnodennosti) a tím velmi narušíme jeho populaci.

Takovýto silný oddělek převezeme na jiné stanoviště a přidáme matečnick. Včelstvo můžeme přelécit kyselinou mravenčí ještě před přidáním matečnicku, nebo až po oplodnění matky. Tento **„ozdravný“ oddělek** se tvoří zpravidla **začátkem června** při prvním nebo druhém vytáčení.

Tvorbou tohoto oddělků se napodobuje situace včelstva v přírodě, které se vyrojilo. Vyrojením také dochází výrazně k naředění a oslabení populace kleštika.

Oddělky využijeme k rozšíření stavu včelstev, jejich doplnění. Oddělky také můžeme velmi efektivně na podzim (září, říjen) revitalizovat naše včelstva a připravit je znovu na jarní snůšku.

Odebraný nástavek s plodem a včelami bez matky nahrazujeme stavebním nástavkem se sousemi uprostřed.

šanceprovcely

stavební rámek, mezistěna

souš

zásoby

plod

otevřené očko

zavřené očko

včely

legenda: